

Vprašanja, ki se postavljajo ob 44-letnici padca fašizma

V zadnji številki slovenskega katoliškega mesečnika, ki izhaja v Trstu, je bila objavljena krajša novica, kako se župnik pri Novem sv. Antonu upira, da bi se v cerkveni veži obesili oglasi v slovenščini. Ni znano, kateri razlogi so bili navedeni za to prepoved, vendar je zelo verjetno, da se za tem sklepom dušnega pastirja pri Novem sv. Antonu skriva tisto značilno zadržanje nekaterih tržaških krogov, katerim pomeni usaka po slovenstvu dišeča pobuda skrunitev italijanstva Trsta.

Kakorkoli že je to ravnanje g. župnika pri Novem sv. Antonu bolj slabo spri-

kakih protestnih pisem proti tem mazaškim podvigom in tudi sam dnevnik bolj redko poroča o teh akcijah desničarskih mladincev, ki se prevečkrat nekaznovani podajajo tudi v okoliške vasi skrunit spomenike padlih za svobodo ali mazat dvojezične obcestne table. Tudi številni izzivalni in do Slovencev žaljivi nastopi predstavnikov misovske stranke na primer med volilnimi kampanjami ne vzbujajo pri do- bršnem delu tukajšnjega prebivalstva ka- kega posebnega odpora ali nasprotovanja. Rezultati zadnjih volitev kažejo, da je prej nasprotno res: protislovensko in naciona- listično obarvana volilna kampanja obrodi bogate sadove.

Podoben neprizadet in zato v svojem bistvu neodgovoren odnos do misovskih dedičev fašizma je opaziti tudi v vsedržav- nem merilu, in to ne od danes. Misovska stranka je nastala pred dobrimi štiride- setimi leti in ni zakrivala, da se njen poli- tični program v marsičem ujema s progra- mom republikanskega fašizma, ki se je s pomočjo nemških nacistov držal na oblasti v Italijanski socialni republiki — Repub- blica sociale italiana — RSI v letih 1943-1945. Poleg tega so bile med ustanovitelji MSI in so še danes med njegovimi vodite- lji osebnosti, ki so bile tako ali drugače po- vezane z Mussolinijevim fašističnim reži- mom. Tako je bil na začetku petdesetih let v predsedstvu misovske stranke gene- ral Rodolfo Graziani, katerega Libijci, E-

tiopijci pa tudi bojovníki za svobodo iz let 1943-1945 v Severni Italiji gotovo nimajo v najlepšem spominu. Sedanji vsedržavni tajnik te stranke je tik pred vojno, posne- majoč nacistične lažiznanstvenike, objav- ljal članke rasistične vsebine v reviji »Di- fesa della razza«. Po ustanovitvi RSI jese- ni 1943 pa je postal funkcionar v nekem ministrstvu tega fašistično-nacističnega dr- žavnega stvara. In še bi lahko naštevati.

V okviru stranke MSI je tudi dozorelo (a se je potem od nje vsaj formalno di- stanciralo) nekaj razvpitih predstavnikov fašističnega terorizma, katerih dejanja pol- nijo časopisne stolpce že skoraj dve deset- letji. Dovolj je pomisliti na primer Stefa- na Delle Chiaie (bombni atentati na vla- kih v sedemdesetih letih in pokol na že- lezniški postaji v Bologni avgusta 1980, natanko pred sedmimi leti) in na Carla Ci- cuttinija (pokol treh orožnikov v Petovljah leta 1972). Sicer velja poudariti, da se je tedaj v Italiji razbohotil tudi terorizem z rdečim predznakom. Toda političnim zlo- čincem iz tega tabora so oblasti kolikor toliko prišle na sled, dočim pa se nekaj podobnega ni vedno zgodilo z avtorji kr- vavih atentatov, ki jih pripisujejo črnemu terorizmu. Ravno primera omenjenih Ste- fana Delle Chiaie in Ciccuttinija kažeta, da so v razne atentate s fašističnim predzna- kom bile vpletene zelo delikatne oblastne strukture (nekateri pripadniki tajnih služb

nadaljevanje na 3. strani ■

**Zaradi poletnih počitnic bo pri-
hodnja številka Novega lista izšla v
četrtek, 3. septembra.**

Uredništvo in uprava

čevalo krščanske ljubezni, vzajemnosti in spoštovanja drugače govorečih faranov. Po drugi strani pa bi bilo zanimivo vedeti, s kakšnimi občutki gleda omenjeni g. žup- nik lepake in napise ne ravno verske vse- bine, ki se že več časa pojavljajo na jugo- vzhodni steni te lepe neoklasične cerkve predvsem po zaslugi mladincev italijanskega socialnega gibanja — Movimento socia- le italiano — MSI. Kar samo se postavlja vprašanje, ali je svetoantonski g. župnik kdaj protestiral pri odgovornih oblasteh zaradi tega, milo rečeno, neestetskega in vsekakor nedostojnega početja mladincev MSI (avtorji napisov se namreč največkrat in očitno brez vsake skrbi zaradi posledic podpišejo s kratico FdG, tj. Fronte della gioventù, mladinske organizacije MSI). Lepljenje manifestov in pisanje na nedo- voljenem in poleg tega posvečenem kraju je nedopustno ter vredno vse obsodbe in seveda primerne kazni. Ker pa se omenje- ni napisi nemoteno javljajo že leta in le- ta, bi človek sodil, da ni prišlo do nobene- ga protesta ali prijave.

Vsekakor pa so lepaki in napisi misov- ske stranke in njene mladinske organiza- cije kaj običajen pojav na marsikaterem zidu v središču Trsta in izven njega. Nji- hova vsebina je večkrat deklarirano faši- stična in marsikdaj tudi naravnost ščuva k narodnostni mržnji. Kaže pa, da vse to ne moti za srednjeevropsko uglajenost in či- stočo tako občutljive večine italijanskega dela mesta. V krajevnem italijanskem dnevniku skoroda ni na primer zaslediti

Inflacija in cene v Italiji in Jugoslaviji

Ko že veliko govorimo o odprtih me- jah, bi bilo bolje, da bi bile čimbolj odprte samo za državljane, ne pa za inflacijo in cene.

Ekonomisti uporabljajo namreč tudi iz- raz »uvožena inflacija«. V Italiji se je in- flacija letošnjega julija povečala za 4,4 od- stotka v primerjavi z lanskim julijem. Do konca leta bo menda narasla za 4,7 odstot- ka, kar je seveda zelo malo v primerjavi z zaostalimi deželami v raznih delih sveta, vendar pa je nad povprečjem Evropske go- spodarske skupnosti in drugih visoko raz- vitih industrijskih držav.

V Italiji je inflacija kar uspešno pada- la do letošnjega junija, ko je dosegla naj- nižjo točko, a nato se je julija — kot smo ugotovili — spet začela dvigati. Ekonomi- sti trdijo, da sta vzroka predvsem dva: podražitev petroleja in drugih surovin na

svetovnih tržiščih ter v notranjosti drža- ve naraščanje obrestnih mer za javne vred- nostne papirje.

Bencin se je v zadnjem času dvakrat malenkostno podražil, super prvič od 1.280 na 1.285 ter drugič na 1.290 lir za liter. Za obrestnimi merami pri javnih vred- nostnih papirjih z večjimi zaslužki javno- sti pri BOT in CCT so banke takoj poviša- le aktivne obrestne mere, to je obresti za posojila, medtem ko po drugi strani brez utemeljenega razloga znižujejo obresti na vloge.

Nekateri očitajo ministrskemu predse- dniku Gorii, da je v govoru o vladnem pro- gramu sicer pravilno poudarjal potrebo po razvoju južnih pokrajin ter boja proti brez- poselnosti, a je menda prezrl preobrat v inflaciji, proti kateri se je dolgo govorilo

dalje na 2. strani ■

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 9. avgusta, ob: 8.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji; 10.15 Mladinski oder: »Dvojne počitnice« (Brane Dolinar - Marjana Prepeluh); 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Radio oddih; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Na počitnice!; 15.00 Na obisku; 16.00 »Glas harmonike«; 17.00 Klasični album; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ PONEDELJEK, 10. avgusta, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Koledarček - Narodnozabavna glasba; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Osebnost; 9.00 Otroški kotiček; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Koncert RAI iz Milana; 12.00 Zapiski s poti; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Revija »Corovivo«; 14.00 Poročila in deželna kronika; 16.00 Poezija slovenskega zapada; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Kmetijski tednik; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ TOREK, 11. avgusta, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Koledarček - Narodnozabavna glasba; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Povejmo v živo!; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Koncert v repentabski cerkvi; 12.00 Pojdite z nami!; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 15.00 Mladi mladim; 16.00 »Kakor od vetra se trese moje srce«; O ljubezni v književnosti; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Ivan Goran Kovačić: »Jama«. Prevod: Tone Pavček; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ SREDA, 12. avgusta, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Koledarček - Narodnozabavna glasba; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Poti do branja; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Simfonični orkester RTV Ljubljana vodi Anton Nanut; violončelist Ciril Škerjanec; 12.00 Živozeleno; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Ženski zbor Glasbene matice iz Trsta; 13.40 Glasbene skice; 14.00 Poročila in deželna kronika; 16.00 S poti po Afriki; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Literarne podobe: Obrazi in utrinjki iz slovenske proze; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ ČETRTEK, 13. avgusta, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Koledarček - Narodnozabavna glasba; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Osebnost; 9.00 »Preljubno veselje«, radijska igra; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Camerata labacensis, komorni orkester RTV Ljubljana, vodi Stojan Kureč, kitarist Igor Starc; 12.00 Na obisku; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 16.00 Poezija slovenskega zapada; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 »Primorski emigranti od Soče do Mlade Soče, pričevanja o ljudeh in društvih«; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ PETEK, 14. avgusta, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Koledarček - Narodnozabavna glasba; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Ne prezirajmo!; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Koncert v Avditoriju A deželnega sedeža RAI v Trstu; 12.00 Na počitnice!; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Učiteljski ženski zbor iz Tolmina in Komorni mešani zbor iz Postojne; 14.00 Poročila in deželna kronika; 15.00 Iz filmskega sveta; 16.00 Razmišljanja ob slovenskih ljudskih pravljicah; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Kulturni dogodki; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ SOBOTA, 15. avgusta, ob: 8.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.30 Dobro jutro po naše; 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu; 10.15 Mladinski oder: »Bogar Meho«, radijska igra; 10.45 Skladbe v čast Devici Mariji; 12.00 »Bom naredu stazice« - oddaja iz Kanalske doline; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 16.00 Ko se obesi dan. Pesmi za poletni čas; 18.00 Radio oddih; 18.30 Glasbene skice; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »NOVI LIST« — Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157. Odgovorni urednik: dr. Drago Legiša — Tiska tiskarna Graphart, Trst, ulica Rossetti 14, tel. 772151

Inflacija in cene v Italiji in Jugoslaviji

■ nadaljevanje s 1. strani

kot o prvem sovražniku. Gorja je ekonomist ter mu je vseeno treba priznati daljnovidnost, ki je razvidna že iz naslednjih njegovih besed: »V ekonomiji se zмага v letih, a izgubiti je mogoče vse že v enem dnevu«. Kar se tiče cen, čakajo potrošnike v Italiji septembra po vrnitvi s počitnic precej neljuba presenečenja. Pravzaprav je treba na to pomisliti še pred odhodom na počitnice, da kaj ostane v denarnici.

Glede cen na trgu naj opozorimo, da bo 15. septembra zapadlo prvo obdobje takomenovane operacije stalnih cen, o kateri se je industrijsko ministrstvo dogovorilo s trgovci na drobno za 10 proizvodov široke potrošnje ter z veleblagovnicami za 20 proizvodov po izbiri trgovcev samih. Pri živilih je mogoče pričakovati podražitev za svinjsko meso, za superalkoholne pijače in za rastlinske konzerve. V drugih sektorjih je mogoče pričakovati podražitev zlasti za gospodinjske artikole ter za higienske proizvode.

Za upravljane cene (kruh, mleko, hoteli, taksiji, muzeji in tako dalje) medministrski odbor za cene ni dovolil poviška preko štirih odstotkov, vendar so tudi razne izjeme.

Pri elektriki se bo dodatna termična cena dvignila za 16,5 odstotka in plin se bo podražil za tri in pol odstotka. Možni so še dodatni poviški zaradi naraščanja cene petroleja. Po drugi strani za telefon letos niso predvideni poviški.

Pristojbina za odnašanje smeti se bo prvič povečala konec septembra in drugič novembra. Skupna podražitev lahko doseže 50 odstotkov. Prihodnje leto pa misli vlada uvesti takomenovani davek »Tasco«, ki bo združeval pristojbine za smeti in pse.

Za ticket ali dodatek na zdravila je vlada odobrila že štiri zakonske odloke, od katerih pa so trije zapadli. Četrti odlok je pričel veljati 2. julija. Državlani ne plačajo ticketa za zdravila do pet tisoč lir, medtem ko plačajo 1.500 lir za zdravila od 5 do 25.000 lir ter 3.000 lir za zdravila preko 25.000 lir. Za zdravniški recept je treba plačati 1.000 lir.

Za petrolejske proizvode niso možna predvidevanja zaradi nihanja petrolejskega tržišča in dolarja.

Cena vode je zelo različna v raznih krajih države ter morajo občine na podlagi zakona o krajevnih financah kriti vsaj 60 odstotkov stroškov za vodo s tarifami.

Davek na zdravje misli sedanja vlada baje zamenjati z zaostritvijo davka na dodatno vrednost ali IVA.

Naročnina na radiotelevizijo je bila povišana s 1. julijem. Do 31. januarja prihodnjega leta bodo naročniki morali plačati za belo-črno televizijo 107 tisoč 165 lir ter za barvno televizijo naročnino 128 tisoč 840 lir.

Mestni prevozi so se že podražili lani in za letos niso predvideni poviški. Pač pa napovedujejo podražitev potniških vozovnic na železnicah za 15 odstotkov oktobra ali novembra. Uvedli bodo namreč davek IVA tudi za železniške tarife.

Za poštne tarife letos niso predvideni poviški.

Še skok preko meje v Jugoslavijo. 1. avgusta so pričele veljati razne podražitve ter je nekaj razlik med republikami. V republiki Sloveniji so posebne vrste kruha dražje za 70 odstotkov ter se cena približuje 1.000 dinarjem za kilogram. Osnovne vrste kruha so se podražile pred nekaj dnevi. Električna se je podražila za 38,9 odstotka in premog za 39,6 odstotka. Železniški prevozi so od 1. t.m. povprečno dražji za 52 odstotkov, in sicer potniške vozovnice za 48 odstotkov, prevoz tovora pa za 54,5 odstotka. Za vožnjo z vlakom od Ljubljane do Maribora je treba plačati 1.261 dinarjev (prej 852 dinarjev) ter od Ljubljane do Beograda in nazaj z brzovlakom 6.228 novih dinarjev (prej 4.136 dinarjev).

V zvezi z inflacijo naj še omenimo, da je Zvezni statistični zavod v Beogradu objavil, da so bili življenjski stroški v Jugoslaviji letošnjega julija za 107,6 odstotka višji kot v istem mesecu lani.

E. V.

Za Gorio nas ni

Medtem ko pišemo, vlada, ki jo vodi predsednik Gorja, še ni prejela zaupnice v poslanski zbornici, vendar je jasno, da bo tudi večina poslancev — kot prej večina senatorjev — glasovala za zaupnico. Ugotoviti moramo, da do tega trenutka novi ministrski predsednik v svojih nastopih v zakonodajnih zbornicah ni omenil problematike slovenske narodne manjšine, čeprav ga je v senatu z medklicem nanjo opozoril slovenski komunistični senator Spetič. (Ta je bil tudi izvoljen za tajnika senatne komisije za zunanje zadeve).

—O—

Katalonski skrajneži so te dni izvedli atentat na podružnico banke Santander v Barceloni. K sreči atentat ni povzročil večje škode.

Po letalski nesreči v Mehiki

Mehiška vlada je odredila aretacijo obeh pilotov, katerih tovarno letalo se je prejšnji teden zrušilo na avtocesti nedaleč od prestolnice in je pri tem izgubilo življenje več desetih ljudi. Oba pilota sta ameriška državljana. Letalo je poleg potnikov prevažalo konje na Florido. Takoj po vzletu je na krovu nastala okvara, menda zaradi kratkega stika. Pilota, ki sta zaen-

krat v bolnišnici, zatrjujeta, da sta s poskusom pristanka na avtocesti izbrala manjše zlo: druga varianta bi bilo strmoglavljanje na obljudena predmestna področja s posledicami, ki si jih je komaj mogoče predstavljati. Poskus pristanka na avtocesti se je kljub temu izjalovil, saj je bilo pri tem uničenih več desetih avtomobilov, poleg njih pa še neka restavracija.

Vprašanja, ki se postavljajo...

■ nadaljevanje s 1. strani

in varnostnih sil), ki so zavajale raziskovalce in ščitile resnične krivice. Tako ni še danes povsem jasno, kdo je vse bil vpleten v tragične bombne atentate na italijanskih vlakih in trgih v sedemdesetih letih. Vse to meče precej čudno luč na nekatera področja italijanskega državnega aparata in seveda na nekatere predstavnike novofašističnega gibanja, ki so se bolj ali manj prikrito potegovali za avtoritaren zasuk v italijanskem političnem življenju.

Novofašistična stranka je tako odigrala vlogo drevesnice za marsikatero črno sadiko terorizma. Po vseh omenjenih dejstvih se spontano javlja vprašanje, ali ima določilo italijanske republiške ustave o prepovedi ustanavljanja fašističnega gibanja oziroma stranke kako veljavo. Pred nedavnim si je misovski prvak Giorgio Almirante celo upal izjaviti, da fašizem ni za nami, ampak pred nami. Ta zaskrbljujoča in vsekakor huda izjava je šla mimo italijanske javnosti, kot da se ne bi nič zgodilo. Ali je v Italiji že marsikdo pozabil, kam je fašizem privedel državo na začetku štiridesetih let? Ali so nekateri že pozabili na od bomb razdejana italijanska mesta in na žrtve bombardiranja, na skoraj

pol milijona padlih Italijanov v drugi svetovni vojni? Ali je javnost v Italiji pozabila na 25. julij 1943, na 8. september 1943, na ustanovitev že omenjene lutkovne države RSI jeseni 1943 in na državljansko vojno, ki je potem divjala skoraj dve leti? Ali je marsikdo že pozabil, da so bile posledice izgubljene vojne za tisoče Italijanov tragične tudi in predvsem zaradi dejstva, da je Mussolinijeva Italija vodila skupaj s Hitlerjevimi nacisti napadalno vojno do svojih sosed?

To so vprašanja, ki bi morala v teh dneh ob štirinširideseti obletnici padca fašizma vzdramiti širše italijansko javno mnenje, da se nostalgikom odprejo oči, da bi spoznali, kakšno katastrofo je Italiji povzročil fašizem. Toda dogodki se zlasti pri nas žal razvijajo v drugačno smer. Prav v Trstu se za prihodnji september pripravlja velik zbor pribežnikov iz krajev, ki so pred štiridesetimi leti, po pariški mirovni pogodbi leta 1947, pripadli Jugoslaviji. Ti so dejansko žrtve Mussolinijeve agresivne politike, v resnici pa jih bo marsikdo skušal predstaviti kot žrtve tistih, ki jih je fašizem hotel uničiti.

a v b

Položaj v Perzijskem zalivu

Na področju Perzijskega zaliva, Hormuške ožine in Omanskega morja so bile tridnevne iranske pomorske vojaške vaje. Teheran je na predvečer opozoril tuje ladje, naj ne kršijo iranskih ozemeljskih voda. Mednarodno pomorsko pravo sicer daje možnost državam, da začasno prepovedo plovo tujih ladij v teritorialnih vodah, vendar to ne velja za mednarodne vode, kot je na primer Hormuška ožina. Takega mnenja so v Parizu, kjer so opozorili Teheran, naj Iran ne prepreči plovbe tovornim ladjam iz Perzijskega zaliva.

Medtem ko so se v Meki končale svečanosti ob množičnem romanju, nadaljujejo

iranski diplomati z obtožbami na račun Saudske Arabije, ki naj bi premišljeno izvajala nered, do katerih je prišlo v petek v islamskem svetem mestu.

Združene države so sporočile, da so pričele posvete za uvedbo sankcij proti Iranu in Iraku, če ti dve državi ne bi spoštovali zahteve o prekinitvi sovražnosti.

Namestnik sovjetskega zunanjega ministra Voroncov, ki je dopotoval v Teheran, je iranskemu predsedniku Kameneju izrazil sožalje ob pokolu šiitskih romarjev v Meki. Nadalje je obsodil prisotnost ameriških vojnih ladij v Perzijskem zalivu.

Slovenska skupnost nadaljuje s stiski z ostalimi strankami

Problematika zaščitnega zakona v novi zakonodajni dobi italijanskega parlamenta, odnos nove vlade do naših življenjskih vprašanj, odnosi med slovenskimi političnimi komponentami v povolilnem času so vprašanja, o katerih kljub avgustovskim dnevom razpravlja deželno tajništvo Slovenske skupnosti.

Te dni so na vrsti sestanki s strankami in organizacijami. Po sestanku, ki sta ga imeli zastopstvi deželnih vodstev Slovenske skupnosti in Slovenske kulturno - gospodarske zveze, sta se prejšnji teden razgovarjala v Trstu deželna tajnika Ssk Ivo Jevnikar in Socialistične stranke Italije Ferruccio Saro. Tajnik PSI je potrdil novo usmeritev glede zaščitnih določil. Stranka ne misli ponovno predložiti ne Fortunove-

ga zakonskega predloga o globalni zaščiti ne Garibaldijevega osnutka poenotenega besedila, temveč se je odločila za postopnost pri reševanju odprtih vprašanj. Najprej naj bi obravnavali kulturno problematiko. Na to je Ssk odvrnila, da ostaja globalni zaščitni zakon s pravično vsebino nezamenljiva zahteva slovenske stranke. Možni in tudi potrebni so nekateri nujni finančni posegi za rešitev težav Slovenskega stalnega gledališča, za ureditev dvoran v Kulturnem domu v Trstu in po drugih domovih, ki so v težavah zaradi novih varnostnih in gasilskih določil, za okrepitev vloge nekaterih temeljnih prosvetnih in kulturnih organizacij, za razmah zasebne dvojezične šole v Benečiji, vendar to ne

nadaljevanje na 7. strani ■

Ni bilo narodnostnega obračunavanja!

Tržaški federaciji KPI je treba priznati, da se na festivalih svojega tiska — letos je festival bil na tržaškem nabrežju — loteva tudi kočljivih, a silno aktualnih in pomembnih tem. Tako je bila pred dnevi okrogla miza na temo: »Sožitje med Italijani in Slovenci v Trstu«. Gre, kot znano, za enega najpomembnejših problemov — saj je od njegove ureditve v marsikaterem pogledu odvisna prihodnost naših krajev. V tej zvezi so med razpravo ob okrogli mizi prišli do izraza modri predlogi, tako da je ta večer gotovo pomenil prispevek k težnjam in naporom za pošteno ureditev tega akutnega vprašanja.

Nekaj pa nas je pri celotni razpravi vendarle motilo. Med razpravljalci je bil tudi psihiater dr. Pavel Fonda, pred leti za krajšo dobo župan v Nabrežini in zdaj novoizvoljeni član federalnega komiteja KPI v Trstu. Tudi sam je doma iz mesta. Med drugim »je ugotovil, da je nasilno zatiranje slovenskega življa pod fašizmom lahko pripeljalo le do podobno nasilnega odgovora med vojno in neposredno po njej« (glej Primorski dnevnik, dne 1.8.87). Enaka izvajanja smo sicer že slišali iz ust slovenskega zgodovinarja na lanskem simpoziju v Trstu in se z njimi nismo strinjali, ker po našem ne ustrezajo resnici. Takšna izvajanja so v polnem soglasju s trditvami, ki jih ves čas po vojni poslušamo od večine Italijanov, češ da so bili primeri nasilja tik po vojni v Trstu in v Istri — beri fojbe — dejanje slovenskega oziroma slovanskega maščevanja nad italijanskim življem. Ne glede na to, da se s številom žrtev namenoma pretirava, je treba pibiti, da bi se primorski Slovenci mogli maščevati že po 8. septembru 1943, a tega niso naredili, temveč na stečaj odpirali svoje domove italijanskim vojakom, ki so bežali pred Nemci, in jim dajali civilne obleke, da so lahko varneje nadaljevali pot domov. Kar se je dogajalo v Trstu tik po osvoboditvi maja 1945, pa ni imelo značaja narodnostnega obračunavanja, temveč je predstavljalo predvsem višek revolucije, ki je bila tedaj zajela tudi Trst. Samo tako si lahko razlagamo dejstvo, da v jame niso padali samo Italijani.

Če bomo zgodovinsko dogajanje tako grobo poenostavljali, bomo sami dajali potuho tistim, ki bi najraje slovenski narod »kriminalizirali«, se pravi njegove pripadnike proglasili za zločince, ker so v silobranu segli po orožju, oziroma si prizadevali za priključitev večini svojega naroda. In to je za mnoge naše italijanske sosede še največji zločin.

—o—

Sovjetski zunanji minister Shevardnadze je v Ženevi, kjer je spregovoril na konferenci Združenih narodov o razorožitvi. Njegov poseg je sovpadal z 42-letnico razstrelitve atomske bombe nad Hirošimo.

Nezakonit ribolov

Slovenska vlada je sprejela ukrep, ki je že pravomočen, o povišanju kazni za nezakonit ribolov tujcev v jugoslovanskih vodah Tržaškega zaliva.

Za te kršitve bodo odslej veljale kazni do 15 milijonov dinarjev. Nadalje je predviden odvzem ulova, ladje ter sredstev in opreme, s katerimi je bil prekršek storjen že ob prvi kršitvi. Ta ukrep bo obvezen ob drugi kršitvi, če jo bosta zagrešila isti kapitan ali ista ladja.

V četrtek, 30. julija, se je v Novi Gorici sestala italijansko-jugoslovanska mešana podkomisija za izvajanje sporazuma o ribolovu v Tržaškem zalivu. Ustanovili so jo z izmenjavo pisem v Rimu 18. februarja 1983 in letos spomladi sta obe vladi listino ratificirali.

V Novi Gorici je podkomisija ustanovila dve mešani delovni skupini. Prva bo preverila sedanje stanje favne in flore v Tržaškem zalivu, druga pa bo pripravila pravilnik za izvajanje in nadzorovanje ribolova v omenjenem četverkotniku.

—o—

PREUREDITEV V VRSTAH KPI

Tudi v Trstu so izvedli reorganizacijo vodilnih organov komunistične partije. Tajništvo odslej sestavljajo trije člani, namesto dosedanjih sedmih. Poleg tajnika Uga Pollija sta člana tajništva še Nico Costa in Maurizio Pessato. V izvršnem odboru je 15 članov, med katerimi so slovenski predstavniki Jelka Gerbec, Boris Iskra in Nives Košuta. Federalni odbor so razširili za osem članov. Med temi so Slovenci Nives Košuta, Pavel Fonda in Anamarija Kalc.

KONCERT V ŠTIVANU

V ponedeljek, 3. avgusta, je bil v stari štivanski cerkvi drugi koncert v okviru večerov, ki jih prireja devinsko-nabrežinska občinska uprava v sodelovanju s tržaško turistično ustanovo, kulturnim centrom Mednarodne zveze mladih glasbenikov iz Grožljana v občini Buje ter z glasbeno zadrugo Ars Nova. Namesto brazilske kitaristke Marie Livie Sao Marcos je nastopil mladi kitarist Tomaž Rajterič, ki je izvajal skladbe brazilskega skladatelja Villa Lobos. Tomaž Rajterič se bo udeležil mednarodnega tekmovanja za kitaro v Riu de Janeiro.

Tridnevni praznik Slovenske skupnosti v Zgoniku

V Zgoniku je bil od sobote, 1. avgusta, do ponedeljka, 3. avgusta, Naš praznik, ki ga je priredila zgoniška sekcija Slovenske skupnosti. Praznik je na trg v Zgonik privabil veliko ljudi že v soboto, ko je bilo na vrsti tekmovanje v »briškoli«, v kateri se je pomerilo kar 48 parov. Zmagala sta par Živec - Budin. Osrednji del tridnevnega programa pa je bil nedeljski popoldan, ko je Zveza kulturnih organizacij občine Ljubljana - Bežigrad pripravila bogat in kvaliteten program. Otrokom, a tudi odraslim, ki še niso izgubili svoje otroškosti, je bila v veliko zabavo lutkovna predstava o nagajivem racmanu, lisici, žabi in

Dne 16. avgusta bo »srečal Abrahama« odvetnik dr. Drago Štoka. Ob 50-letnici mu iskreno čestita in vošči vsega dobrega deželno tajništvo Slovenske skupnosti. Voščilom deželnemu svetovalcu SSK se pridružuje tudi naš list.

ježku. Lutkovno gledališče je predstavilo res zabavno zgodbo. Znano pa je tudi pritegniti k sodelovanju same otroke, ki so spremljali predstavo. Sledil je nastop Čeruškega okteta. Pevci so lepo podali svoj spored priredb slovenskih ljudskih pesmi in del raznih slovenskih skladateljev. Med kulturnim delom je nastopil tudi tamburaški ansambel Mandolina, ki je zaigral nekaj skladb. Pod večer, ko se je nekoliko shladilo in je bilo na prazniku največ obiskovalcev, je spregovoril devinsko-nabrežinski župan Bojan Brezigar. V nagovoru je opozoril, da je ta prvi letošnji praznik Slovenske skupnosti sovpadel s koncem dolge in zelo razgibane politične dobe, ki je bila posebno na Tržaškem prav posebno težavna za našo narodno skupnost. Labilno stanje na tržaški občini in pokrajini je dokaz politične stvarnosti, ki nima veliko bodočnosti. Omenil je tudi zadnji volilni uspeh Liste za Trst. Po mnenju župana Brezigarja se je ta politična skupina, ki gotovo ni naklonjena Slovencem, okre-

pila po zaslugi socialistov, ki so se z njo povezali, da bi reševali same sebe.

Glede stanja na tržaški občini je govoril na Našem prazniku v Zgoniku zavrnil obtožbe tistih, ki so pred meseci zahtevali odstop odbornika Slovenske skupnosti iz tržaškega občinskega odbora. To bi mnogi lahko predstavili kot predvolilno dejanje, brez prave teže. Slovenska skupnost pa je po volitvah zahtevala preverjanje v občinski večini in ker tržaški župan ni spremenil svojih stališč do slovenske manjšine, je odbornik Lokar odstopil.

Glede volilnega zaveznitva s Sardinsko akcijsko stranko je Brezigar dejal, da si Slovenska skupnost od te koalicije ni pričakovala posebno vidnih uspehov. Smatrala pa je za nujno potrebno, da sodeluje aktivno na volitvah in s tem prepreči razpršitev glasov med druge stranke. Zaveznitvo s Sardinsko akcijsko stranko pa je že obrodilo prve sadove, je opozoril Brezigar, saj je edino predstavnik te stranke med razpravo o zaupnici vladi v senatu uporabil izraz globalna zaščita slovenske manjšine v Italiji. Slovenska skupnost pa bo tudi v tej zakonodajni dobi posredno vložila v parlament svoj zakonski predlog za zaščito slovenske manjšine.

Nekaj misli je govornik posvetil tudi Enotni slovenski delegaciji, ki naj idealno predstavlja našo skupnost v mejah Italije. Poudaril je misel, da je bilo doslej veliko preveč mlatenja praznih besed kot pa konkretnih dejanj. Manifestaciji na Travniku in v Trebčah pa sta stvarno dokazali, da take pobude imajo svoje pozitivne učinke.

Ob koncu svojega posega je župan Brezigar opozoril prisotne, da se bodo v naslednjih mesecih znova začeli težki časi. V vsedravnem merilu bo prišlo do ljudskih glasovnjak, ki zadevajo predvsem vprašanje jedrske energije, na spomlad pa bodo upravne volitve. Slovenska skupnost zaradi spremenjenih volilnih sistemov računanja tvega, da ne bo izvolila svojega predstavnika v pokrajinski in deželni svet. Če bi do tega prišlo, bi to pomenilo izgubo za vso manjšino, je dejal Bojan Brezigar.

Obisk na Našem prazniku je potrdil dobre programske izbire organizatorjev. Poskrbljeno je bilo namreč za kulturni del programa, za zabavo, saj so vse tri večere igrali za ples, in tudi za odlično pijačo in hrano.

NOVICE

Po štirih tednih razprav se je v Ženevi končala konferenca Združenih narodov o trgovini in razvoju. Okrog tri tisoč delegatov iz 150 držav je razpravljalo o vprašanjih razvoja, mednarodne trgovine, težavah držav v razvoju in poenotenju cen surovinam.

S posebnim vojaškim letalom so prepekljali v Rim sedem italijanskih turistov, ki so bili ranjeni med atentati na štiri hotele v Tuniziji. Stanje ranjencev ni zaskrbljujoče, v bolnišnici pa se bodo morali zdraviti mesec dni. V atentatih je bilo skupno ranjenih 13 ljudi.

Pomembni uspehi naših športnikov

Na italijanskem kotalkarskem prvenstvu v Spinei je Poletovec Samo Kokorovec osvojil tri srebrne kolajne, in sicer v obveznih in prostih likih ter v skupni kombinaciji. Samo Kokorovec je tokrat nastopal v članski konkurenci.

Prejšnji teden se je zaključilo tudi atletsko državno prvenstvo, ki je bilo letos v Rimu. Med tekmovalci sta bili tudi dve slovenski atletinji, ki pa žal ne tekmujejo za slovenska društva. Najuspešnejša je bila Sonja Antoni, ki tekmuje za atletsko društvo Olio Sigillo iz Ancone. Na državnem prvenstvu je osvojila dve četrti mesti, v štafeti 4x400 m in v teku na 400 metrov ovire, kjer je s časom 59"26 tudi dosegla svoj nov osebni rekord.

Na četrto mesto v vsedravnem merilu se je uvrstila tudi metalka Irena Tavčar, ki tekmuje za tržaški CUS. To mesto je dosegla v metu diska z razdaljo 44,12 m. Rezultat je ni posebno razveselil, saj je pod njeno normo.

—o—

MILJSKI OBČINSKI ODBOR

Odstop miljskega občinskega odbora po izvolitvi župana Bordona za poslanca so preložili na september.

Po resoluciji socialnih demokratov naj bi se občinski svet za ta namen sestel 18. septembra. Zdaj so v odboru komunisti in socialisti, a baje bodo večino razširili še na druge stranke.

Skavtski tabor v dolini Žirovnice

Okoli osemdeset mladih iz Gorice se je v ponedeljek, 13. julija, odpravilo v Žirovnico, prelepo dolino nad Idrijo. Kraj tabora in vreme sta bila letos izredno ugodna; gre sicer za pojave, ki niso odvisni od same organizacije, vendar vedno pripomorejo k uspehu ali neuspehu tabora. Število članov se je v primerjavi z lanskim taborom nekoliko zvišalo, predvsem zaradi velikega števila novink-novincev, ki zagotavljajo bodočnost skavtske organizacije. Letošnjemu vodstvu se je poznalo, da se je na tabor zelo dobro pripravilo, saj je doseglo vse zastavljene cilje, kljub začetnim problemom in nespornostim. Letošnji tabor je bil drugačen od prejšnjih; bil je zanimivejši, pestrejši; to je potrdilo že geslo, ki je viselo na mogočnem vhodu v tabor: prijateljstvo je pot v mir.

Ob prihodu na tabor smo si postavili šotore, popoldne sta bili predavanji o rabi orodja in o skečih; zvečer je bila svečana otvoritev z govori in predstavitvijo funkcij voditeljev. Torek in sredo sta bila posvečena postavljanju zgradb (jambora, vhoda, oltarja, razglasne deske, higienskih prostorov, tuša, kuhinje, jeza, jedilnice, igrišča in tabornega ognja) in razgovoru po skupinah na temo: »Gospod vsejal je seme, kako bo zraslo?« V četrtek smo imeli celodnevni izlet po dolini Žirovnice in v Ziri, kjer smo si ogledali tovarno obutev Alpina. V petek dopoldan smo imeli dan zbranosti, popoldne pa smo spoznavali okolico (zgodovino, običaje, ljudi, naravo, živali). V soboto dopoldne je bila na programu orientacijska igra, kjer so vodili tekmovali v orientaciji, plezanju, kurjenju ognja z mokrimi drvni itd. Popoldne so bile na programu igre in umivanja. Končno je bila tu nedelja, posvečena obiskom. Ob 10.30 smo imeli sveto mašo z obljubami, popoldan pa s starši prijeten taborni ogenj, kjer smo prikazali mnoge skeče in zabavne igre.

V ponedeljek smo imeli skavtsko olimpiado, ki je segala od poligona do nogometne tekme.

Torek in sredo sta bili posvečena skavtskim spretnostim; vodili so tekmovali v signalizaciji, prvi pomoči, topografiji, reševanju in kurjenju. Noč so pa prespali pod bivaki, ki so jih sami pripravili. V torek dopoldan smo imeli tudi razgovor po skupinah na temo »Kje najdem srečo«. Na isto temo je v sredo potekala tudi sveta maša. V četrtek in petek je bila na programu dvodnevna igra v skalpiranju. V četrtek zjutraj so člani razlagali lastne plakate, ki so jih narisali na temo »Prijateljstvo je pot v mir«. V petek zvečer, ko je bilo igre že konec, je bila po tabornem ognju simbolična zahvala za prijateljstvo, ki smo ga doživljali na taboru. V soboto so bile na programu igre in praktične vaje. Člani so morali narisati skico tabora, pripraviti leseno žlico ter zakuriti ogenj brez vžigalic z drgnjenjem dveh kosov lesa. Popoldne so bile zabavne igre in priprava na proces in krst, ki pa sta na žalost zaradi dežja odpadla. V nedeljo je bil po sveti maši krst za novinke in novince tabora ter kratka zaključna slovesnost (mnogo hip-hip-hurajev za vse mogoče stvari). Vsak večer smo imeli taborne ognje na različne teme: večer festivala, večer mode, večer tabora ...; imeli smo pevske vaje, priprave na vsakodnevne programe, kratka predavanja. Zelo lepo so letos uspele hajke (dvodnevne ture) za vodnike in voditelje. Tudi kuhinja je bila izvrstna, zlasti po zaslugi našega kuharja-ekonoma Karla in njegove pomočnice Barbare.

Načelnik letošnjega tabora je bila Marija, podnačelnik-tajnik Matjaž, duhovni vodja Marjan, taborovodja fantov Igor, taborovodja deklet Mirjam Č., odgovoren za pevske vaje Peter, odgovorna za taborne ognje in družabnost Mirjam B., odgovoren za hajke Mauro, gospodar Edi, odgovoren za dan športa Julijan.

Tabor nam je nudil poleg skavtskega življenja tudi življenje v naravi, v tišini, v osebnem poglobljanju in razmišljanju. Čeprav so se ob-

časno pojavljale težave in problemi, smo te pravočasno reševali, tako da smo se veselo in zadovoljno vrnili domov, trdno prepričani, da se bomo v te kraje še vračali.

V imenu celotnega vodstva bi se rad zahvalil vsem staršem in prijateljem-domačinom, ki so kakorkoli pomagali, da je tabor uspel.

Matjaž Terčič

XXII. ŠTUDIJSKI DNEVI DSI - Trst

4., 5. in 6. septembra 1987

Park Finžgarjevega doma

Opčine, Narodna ulica 89

Petek, 4. septembra 1987

Ob 17.00: Predstavitev predavateljev na letošnji Dragi.

Ob 17.30: Predavanje: GOD BLESS SLOVENIA

Slovenska obzorja v Ameriki danes in jutri, kakor jih vidi visoko kvalificiran pričevalec iz ZDA.

Sobota, 5. septembra 1987

Ob 16.00: Slovesna otvoritev, nato predavanje: S PREŠERNOM POD JUŽNIM KRIŽEM

Ce v resonančno plat skupnega slovenskega duhovnega prostora udari mlada vitalna roka z bregov Srebrne reke.

Nedelja, 6. septembra 1987

Ob 10.30 Predavanje: KRŠČANSTVO IN ESHATON

Mednarodno priznan teološki strokovnjak o tem, kam tečejo vode zgodovine, po Marxu in po Kristusu.

Ob 16.30: predavanje: POT V OBLJUBLJENO DEZELO

Slovenski intelektualci, občutljivi za najširše strujenje Duha, o tem, ali smo na začetku utopije ali na njenem koncu, ali je treba naskočiti nove vrednote ali še držijo dosedanje, ob izteku tisočletja ...

Po vsakem predavanju diskusija.

Nedeljska služba božja bo ob 9. uri v parku na prostem.

SSO o trenutnem stanju slovenske manjšine

Izvršni odbor Sveta slovenskih organizacij je na zadnji seji razpravljal o vrsti organizacijskih vprašanj, glavno pozornost pa je posvetil negativnim pojavom, ki so v zvezi s stanjem slovenske manjšine v Italiji. To je posledica junijskih parlamentarnih volitev, ne toliko rezultatov, kolikor volilne kampanje, v kateri je večina strank skušala pri nas pridobivati glasove pretežno z argumenti proti globalni zaščiti slovenske manjšine in proti dvojezičnosti. Ta »strašila« so sprožila tradicionalno protislovensko nastojenost, ki je stranke niso znale brzdati in so jo celo izkoriščale. SSO obžaluje, da se je to zgodilo, ker to onemogoča vsak korak naprej, posebno pa je zaskrbljen nad težnjo, ki prihaja do izraza v italijanskih političnih krogih ob meji, ki dejansko pomeni odlaganje zaščitnega zakona za nedoločen čas. Argumentiranje je za Slovence žaljivo in nanj ne smemo pristati, temveč moramo vztrajno iskati vse možne poti, da dosežemo pravice, ki jih jamčijo ustava in mednarodno sprejete obveznosti.

Nekatere stranke bi se zaščitnemu zakonu rade izognile z nekakšno postopnostjo ali zakonom za kulturo, ki naj bi omogočil izkoriščanje s finančnim zakonom že predvidenih sredstev za manjšino. Svet slovenskih organizacij ne nasprotuje takim sklepom, ker pač omogočajo izkoriščanje sredstev, ki bi jih drugače izgubili, toda to nikakor ne sme iti na škodo globalnega zakona. SSO se zavzema tudi za pravično delitev obstoječih sredstev, da bo lahko od tega delnega zakona imela korist celotna slovenska manjšina. Zakon za kulturo, ki se pripravlja, ne sme služiti samo trenutnim potrebam nekaterih ustanov. Zato je Svet slovenskih organizacij sklenil informirati ostale politične sile in izvoljene predstavnike o teh stališčih in zahtevah. V preteklih dneh se je delegacija SSO že sestala z goriškim senatorjem Battellom in mu prikazala stanje ter izmenjala stališča o slovenski problematiki.

—O—

CESTITAMO!

Družini Marije in Petra Budina iz Mirna se je rodil prvi sin, ki mu je ime Matija. Srečnim staršem iskreno čestitajo prijatelji in znanci. Čestitkam se pridružuje Novi list.

NOVI ŽUPAN V GRADEŽU

Republikanec Fabio Zanetti je bil ponovno izvoljen za župana v Gradežu. Prejel je enajst od 20 glasov. Zanetti bo vodil koalicijo, ki jo sestavljajo republikanci, komunisti in socialni demokrati.

**Beri - širi - podpiraj
"NOVI LIST"**

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Celovške mohorjevke - bogato branje za poletne dni

Poletne počitnice so tudi priložnost, da si privoščimo branje tistih knjig, za katere med letom nimamo veliko časa. Pesniške zbirke, romani in povesti so dela, ki so še posebej primerna za prosti čas in prijetno duhovno zabavo. Te dni smo dobili v roke letošnji seznam knjig Mohorjeve založbe iz Celovca. Lična brošurica je namenjena bralcem, ki niso redni člani Mohorjeve družbe, a bi jih zanimala publikacije te najstarejše slovenske založbe. V uvodu je nekaj okvirnih misli, ki nam predstavijo nastanek Mohorjeve družbe pred 135 leti in njene cilje ter značaj. Kratko je tudi predstavljen daljnoročni načrt Celovške Mohorjeve založbe, ki je »v zadnjih letih začela izdajati knjige tudi v jezikih, ki odpirajo slovenski misli in lepi besedi vrata v svet: v nemščini, ki je jezik našega soseda in sodeželana; v angleščini, ki je jezik nove domovine za stotisoče Slovencev; in v mednarodnem jeziku esperantu, ki se počasi, a vztrajno uveljavlja kot drugi jezik za vsakogar po vsem svetu«. Seveda pa se Mohorjeva založba v Celovcu s tem ne odpoveduje Slomškovega naročila o »varovanju materinščine«. O tem pričajo številne kvalitetne izdaje slovenskih knjig. V nadaljevanju uvodnik poudarja mednarodni značaj Mohorjeve, saj se je »razrasla v tri samostojne veje iz razmer, ki slovenskemu narodu niso bile naklonjene«. Pri tem sta mišljeni samostojni veji v Celju in v Gorici. »Danes, ko so meje veliko bolj odprte in ko sosednje države Avstrija, Italija in Jugoslavija prijateljsko sodelujejo, tudi vse tri sestrskes Mohorjeve hiše navezujejo vse bolj tesne stike, kar je mogoče razbrati tudi iz skupnega nastopa na knjižnem sejmu v Ljubljani in iz prvih poskusov založniškega sodelovanja«, ugotavlja pisec uvodnika. V tej trojnosti je opaziti »kulturno bogastvo in duhovni pluralizem, kakršnega nam lahko zavidajo tudi veliki narodi«. Kljub različnim regionalnim in vsebinskim poudarkom pa vse tri Mohorjeve družbe povezuje neko trajno skupno izhodišče: »skrb in delo za ohranjanje slovenskega naroda in za rast njegove krščanske omike«.

LITERARNI PETELINI NA STREHI MESTNE HIŠE

V soboto, 18. julija, je Münchenski univerzitetni docent, germanist in literarni kritik dr. Wolfgang Müller-Funk skupaj z ženo Sabino organiziral v svoji restavrirani stari mestni hiši v mestecu Drosendorf v Nižji Avstriji posebno umetniško slavo. Po orgelskem koncertu cerkvene glasbe v mestni cerkvi sv. Martina in ogledu posebne slikarske razstave sta točno opolnoči visoko nad številnim občinstvom na strehi omenjene hiše brala iz svojih del slovenski rojak, pisatelj Lev Detela, ter avstrijski pisatelj Josef Haslinger, urednik dunajske literarne revije »Wespennest«, medtem ko je slovensko-avstrijska pesnica Milena Merlak ostala na varnih tleh tik pred občinstvom, ko je prebrala nekaj pesmi in lirične proze. Pričujoče vratolomno branje, ki je bilo velik uspeh, se bo verjetno zapisalo v znano knjigo svetovnih rekordov, ker iz zgodovine literature ni izpričano, da so ga pred tem kjerkoli na svetu na tak način izvedli.

To je torej idejni okvir, ki določa vsebinske izbire Mohorjeve založbe v Celovcu. Priložnostna publikacija nam predstavlja bogati izbor teh knjig. V prvem delu je predstavljena vrsta pesniških zbirk. Od teh je še posebej zanimiva zbirka »Pesmi« Gustava Januša, ki je danes najbolj uveljavljeni slovenski pesnik na Koroškem, saj je nagrajenec Prešernovega sklada za poezijo in dobitnik Petrarcove nagrade v Franciji. O kvaliteti te pesniške zbirke priča tudi dejstvo, da jo je znani nemški pisatelj Peter Handke prevedel v nemščino. Izšla je pri ugledni založbi Suhrkamp. Med dvojezičnimi zbirkami, ki jih je izdala Mohorjeva založba, velja omeniti bibliofilsko izdajo v nemščini in esperantu Prešernovega Sonetnega venca in trojezično zbirko pesmi — v slovenščini, nemščini in angleščini — Milene Merlak in Leva Detela, z naslovom: »Kaj je povedala noč«.

Med proznimi deli je kar več knjig tako zanimivih, da vsekakor zaslužijo, da bi jih prebrali. Duhovnik Ludvik Ceglar je napisal povest »Slemeniški župnik«. V povesti pripoveduje o doživljih duhovnika, priseljenega iz Slovenije, »v gornjekoroški župniji Slemenica (ime je izmišljeno) po koncu druge vojne. Opraviti ima z versko mlačnostjo, pa tudi z odpadništvom od lastnega rodu in lastne vere«. Ob svoji 130-letnici je Mohorjeva dala pobudo za literarni natečaj. Iz po-

slanega gradiva je slovenski časnikar Vincenc Gotthardt zbral izbor pesmi in črtic številnih avtorjev. Med njimi so uveljavljena imena kot Pavle Zidar, Milka Hartman, Lev Detela, Valentin Polanšek, Janko Ferk, Gustav Januš in številni drugi. Knjiga nosi naslov »Iz skritih predalov«. Med knjigami, ki jih ponuja v branje celovška Mohorjeva družba, je tudi dnevnik s poti po Ameriki tržaškega pisatelja Alojza Rebule. Gre za njegov dnevnik, ki ga je pisal po sledeh Friderika Baraga, dal pa mu je naslov »Oblaki Michigana«. Posebno pozornost zasluži knjiga, ki jo je napisal človek, ki je bil vse življenje hlapec in je v svoji visoki starosti začutil potrebo, da izpove svoje misli o tem, kako je mali človek doživel koroški plebiscit. To je literarno delo z naslovom »Med nebom in pekлом«, ki ga je napisal Peter Mohar. Knjigo so skupaj izdale Slovenska matica v Ljubljani, založba Drava in Mohorjeva založba v Celovcu in je doživela izredno laskave ocene.

Med ljudmi, ki tudi v poletnih mesecih ljubijo bogato duhovno branje, zasluži posebno priporočilo knjiga »Rešitev izgubljenih«, ki jo je napisala Tatjana Goričeva, ena izmed pričevalk verskega preporoda v Sovjetski zvezi. Leta 1980 je bila zaradi svojega verskega delovanja izgnana na Zahod. Sedaj živi v Parizu, kjer je poročena s Slovincem, ki je lektor za srbski jezik na Sorboni. Med številnimi knjigami, ki jih še ponuja seznam knjig Mohorjeve družbe, izberimo še eno, tokrat znanstveno publikacijo. Skupina zgodovinarjev in publicistov je za potrebe slovenskega višjega šolstva na Koroškem sestavila pregled slovenske zgodovine, s posebnim poudarkom na koroške razmere. Knjiga nosi naslov »Zgodovina koroških Slovencev od leta 1918 do danes«.

Slovenske vasi v industrijski družbi

Konec maja in v juniju je jugoslovanski Kulturno-informativni center na Dunaju priredil fotografsko razstavo o položaju slovenske vasi v industrijski družbi. Istočasno so na posebni prireditvi predstavili veliko dvojezično slovensko-nemško študijo slovenskega arhitekta Matjaža Durjave, ki je pod naslovom »Načela oblikovanja slovenskih kmečkih naselij in ljudske arhitekture - Gestaltungsprinzipien über die slovenischen Bauernsiedlungen und Volksarchitektur« izšla konec lanskega leta v Mariboru. Knjigo posebno velikega formata je izdalo Društvo arhitektov v Mariboru, založila pa Mladinska knjiga v Ljubljani. Natis tehnično zahtevne publikacije s številnimi fotografijami značilnih slovenskih kmečkih naselij in posebnosti slovenske ljudske arhitekture je finančno podprlo mariborsko Društvo arhitektov in več slovenskih industrijskih podjetij, med drugim Združena industrijska gradbena podjetja IMOS v Ljubljani, podjetje Konstruktor v Mariboru in Lesnina iz Ljubljane. Prizadevanja Matjaža Durjave o značilnostih, lepoti in duhovni vrednosti starih slovenskih kmečkih naselij so naletela na širšo podporo arhitektov v Avstriji, ki se že več desetletij soočajo s podobnimi težavami, kot so značilne za Slovenijo, kjer se je stara ljudska arhitektura več ali manj umaknila poplavi novodobno funkcionalnega z značilnostmi zgodovinske pogojene stare slovenske arhitekture velikokrat več ali manj neskladnega gradbenega načina. V predgovoru k pričujočemu delu je dunajski arhitekt in univerzitetni profesor Rob Krier med drugim tudi zapisal, da »...poskuša avtor analitično razčleniti načela oblikovanja

kmečkih naselij in ljudske arhitekture svoje domovine. S svojim delom, ki je nastalo kot disertacija na Oddelku za teorijo arhitektonskega oblikovanja Inštituta za umetniško oblikovanje Tehnične univerze na Dunaju, je prišel do spoznanja, da so bistvene stvari vedno tudi najčistejše in najdragoceneje oblikovane. Najgloblje sem prepričan, da mora vsaka nova arhitektura graditi na tradicionalnem repertoarju svojega okolja. Le tako lahko s popolnoma individualnim oblikovanjem ohranimo in razvijamo bogat kulturni zaklad. Morda bi se morali v tem smislu postaviti po robu uniformiranosti sodobne arhitekture.«

Durjava je svojo knjigo o slovenski vaški arhitekturi razdelil na tri dele. V prvem delu razčlenjuje značilnosti slovenskih kmečkih naselij. V drugem delu poroča o tipologiji in zgodovinskem razvoju slovenske kmečke hiše, medtem ko v tretjem delu podaja moderne smerice oblikovanja slovenskih kmečkih naselij in nakaže perspektive revitalizacije vaškega prostora v današnjem času. Za tujca bo zanimiv zgodovinski prikaz arhitektonskega razvoja slovenskih vasi. Avtor razlikuje štiri tipe slovenske kmečke hiše, alpsko, kraško, panonsko in osrednjeslovensko hišo, vendar opozarja na številne vmesne primere mešanih, oziroma prehodnih kmečkih hiš. Govori o posebnih značilnostih stare slovenske kmečke arhitekture, o arhitekturnih elementih na oknih, vratih in dimnikih ter o okrasih na slovenskih kmečkih domovih

V času, ko sodobni industrijski razvoj s svojimi enotnimi industrijskimi gradbenimi načini

Sodobno kmetijstvo

Pomen zelenih del v vinogradu

»Pred cvetenjem imaš poiskati in potrgati vse, kar nima grozdja in kar ne kaže za prihodnjo potrebo, tako da na trsu ostanejo le rodne mladice in tiste, ki bodo za prihodnje reznike ali šparone namenjene«. Tako je v svoji knjigi »Umni vinorejec« pred več kot 100 leti zapisal France Jančar.

Zelena rez obsega vsa opravila na zelenih mladikah, socvetjih, zelenih grozdih in listih. Z njo popravimo zimsko rez, prilagodimo rast trsa ekološkim razmeram, uravnamo količino in kakovost pridelka, povečamo vegetativno moč trsa, zagotovimo boljši razpored mladik, boljše možnosti za oblikovanje oces in zorenje rodnelesa za prihodnje leto.

Zelena dela v vinogradu delimo na pletev, krajšanje in pinciranje glavnih mladik, krajšanje zalistnikov in odstranitev starih listov v bližini grozdja. Pri namiznih sortah zaradi boljšega dozorevanja odstranjujemo tudi dele grozdov.

Pletev ali mandanje je odstranitev odvečnih mladik na začetku rasti. S tem dosežemo boljšo osvetlitev in ugodnejši razpored hranil v rastlini, oboje pa pozneje vpliva na oploditev, velikost grozdov in obarvanost jagod pri rdečih sortah. Zaradi manjše gostote grma pa zmanjšamo nevarnost peronospor in drugih bolezni vinske trte. Mandanje navadno opravimo že v začetku poletja, ko rodne mladike že jasno ločimo od nerodnih.

Z rodnihi elementov, šparonov in reznikov odstranjujemo nerodne in kržljave rodne mladike. Dobro razvite jalovke puščamo le tam, kjer ni rodnihi mladik za enakomerno razporeditev rodnelesa v naslednjem letu.

Posebno vlogo pa imajo jalovke v vinogradih, poškodovanih zaradi toče ali pozebe, saj so lahko za trs življenjskega po-

mena. Pri mandanju odstranimo tudi poganjke, ki izraščajo iz podlage.

Rastni vršiček in generativni organi med bujno rastjo trte pred cvetenjem tekmujejo za hranila. Ker je rastni vršiček v prednostnem položaju, zmanjkuje hrane za razvoj kabrnikov, posledica je lahko precejšnje osipanje, nakar pa vplivajo tudi vremenske razmere.

Zato pri sortah, ki so bujnejše in nagnjene k slabi oplodnji ter osipanju, opravimo pred cvetenjem pinciranje mladik, razen tistih, ki bodo prihodnje leto rabile za rodni les. V nasprotju s pinciranjem je krajšanje mladik reden ukrep, ki ga izvajamo vsako leto pri vseh sortah vinske trte. V naših pridelovalnih razmerah ta dela opravimo julija in na začetku avgusta. Na mladiki pustimo 10 do 16 listov, odvisno od sorte in vzgojne oblike. Mladik ne smemo krajšati prenizko, ker bi tako zmanjšali kakovost pridelka.

Tako mu tudi zmanjšamo najaktivnejši del listne površine. Krajšati ne smemo prezgodaj, ker bi to zmanjšalo količino sladkorja v grozdju in pospešilo odganjanje zalistnikov.

BOTRITIS

Takoj po cvetenju je pravi čas za ukrepanje proti botritisu. Glivica, ki povzroča to nadležno bolezen, se ob koncu cvetenja prehranjuje z ostanki cvetja, ko so cvetni listi opravili svojo nalogo, tako da se glivica botritisa ob obilni hrani bohotno razmnoži. Ko poje vse cvetne listke in ji zmanjka druge hrane, se loti grozdnih jagod in takrat postane botritis trdovratna in nadvse škodljiva bolezen, ki jo je treba zatirati po koncu cvetenja vinske trte, čeprav škode v tem obdobju še ni povzročilo. V vlažnem vremenu pa botritis ško-

duje že kabrnikom pred cvetenjem, pozneje se pa razbohoti.

Prvič ko po cvetenju vinske trte škropimo proti peronospori in oidiju, moramo dodati tudi sredstvo proti botritisu.

O rdeči sadni pršici ali rdečem pajku sem že pisal, vendar je to zelo nevaren škodljivec in previdnost ni nikoli odveč. Če listje rumeni zaradi pršice, takoj ukrepamo.

Z. T.

—o—

SLOVENSKA SKUPNOST NADALJUJE S STIKI Z OSTALIMI STRANKAMI

■ nadaljevanje s 3. strani

pomeni, da niso ostala vprašanja ravno tako življenjsko pomembna in aktualna. Vsebinsko Londonskega memoranduma in Osima je zato, kar zadeva manjšinsko zaščito, neopovedljiva.

Tajnika Jevnikar in Saro sta razpravljala še o delu deželne večine ter o deželnem volilnem zakonu.

V kratkem bodo sestanki še med Slovensko skupnostjo in Svetom slovenskih organizacij, Krščansko demokracijo in Komunistično partijo Italije.

Ssk ostaja tudi v stiku z manjšinskimi strankami, s katerimi je sodelovala na parlamentarnih volitvah. Sad tega je na primer poseg senatorja in glavnega tajnika Sardinske akcijske stranke Carla Sanne, ki je med razpravo o zaupnici Gorievi vladi opozoril tudi na odprta vprašanja, ki zadevajo Slovence v Italiji, in še posebej na zahtevo po pravičnem zaščitnem zakonu.

—o—

V Valtellini so zaskrbljeni, ker vremenoslovci napovedujejo novo poslabšanje vremena s plohami in nevihtami. Geologi opozarjajo na nevarnost plazov ob hudourniku Mallero, ki bi znal poplavit Sondrio. Hudo prizadete kraje v severni Lombardiji je v četrtek, 6. t.m., obiskal predsednik republike Cossiga.

Jack London KRALJ ALKOHOL

30

Pred menoj se je prikazala Benicia. Zapeljal sem v zaliv pri Turnerjevem pristajališču, objadral pristajališče Solano in hitel ob gručin ribiških čolnov proti kraju, kjer sem v nekdanjih časih živel in silno popival.

In prav tukaj se mi je nekaj zgodilo, kar je bilo važno, a se mi leta in leta ni sanjalo, da je bilo. Nisem imel namena, da bi pristal v Benicii. Plima mi je šla na roko, veter je bil ugoden, prekrasen — za mornarja sijajna vožnja. Pred menoj sta se prikazali točki Bull Head in Army Points, ki sta kazali vhod v zaliv Suisun. In vendar sem, ko sem uzrl tiste ribiške čolne pred obalo, brez pomišljanja, kakor bi trenil, zasukal krmilo, zvil jadro in krmil proti obrežju. V trenutku sem iz globin izčrpanih živcev in možganov zaznal, kaj se mi je hotelo. Hotel sem piti. Hotel sem se opiti.

Pohlep je bil nepremagljiv. In sicer prav zares. Moj izmučeni, izčrpani duh je bolj kot po vsem drugem na svetu koprnel po olajšavi, in to na način, o katerem je vedel, da mu prinese olajšavo. In to je tisto važno. Prvikrat v svojem življenju sem se vedoma in namenoma želel opijati. To je bilo novo, docela drugačno razodetje moči kralja Alkohola. V tem ni bila telesna potreba po alkoholu. Bilo je duševno poželenje. Moj od prenapornega dela upehani duh si je želel pozabljenja.

Na tem mestu prav posebno poudarjam važnost tega dogodka. Četudi upoštevam neznansko izmučenost svojih živcev in možganov, bi mi kljub temu nikdar ne prišlo na misel, da bi se sedaj opijal, ako ne bi bil prej nikdar pil. Medtem ko mi je bil alkohol, ko sem bil začel piti, zoprni in sem pil leta in leta samo zavoljo tovarštva in ker je bilo alkohola na poti pusto-

lovščin povsod dovolj, sem sedaj dospel do tiste stopnje, ko je moj duh koprnel ne samo po pijači, ampak po pijanosti. In da nisem bil tako dolgo vaje alkohola, bi mi duh nikoli tako ne hrepenel po njem. Zavil bi bil mimo Bull Head in v bele pe ne zaliva Suisun ter bi bil v vršečem vetru, ki je napenjal moja jadra in me prepihaval, pozabil na utrujene možgane in jih poživil in okrepčal.

Tako pa sem zajadral na nabrežje, privezal jadra in čoln ter odhitel mimo čolnov. Charly Le Grant mi je padel okrog vratu. Njegova žena Lizzie me je pritisnila na svoje obilne prsi. Billy Murphy in Joe Lloyd in vsa stara garda, kolikor je še bilo, so me obdali in objemali. Charley je pograbil vrč in odhitel v Jorgensenovo krčmo onstran železniškega tira. Šel je po pivo. Jaz sem hotel piti žganje in zato sem mu zaklical, naj ga prinese celo steklenico.

Mnogokrat je ta steklenica romala čez železniški tir in nazaj. V hišo je stopilo še več prijateljev iz nekdanjih svobodnih, lahkoživih časov: ribiči, Grki in Rusi in Francozi. Plačevali in pili so po vrsti drug za drugim in zopet plačevali in pili vsi naokoli. Prihajali so in odhajali, jaz pa sem

— Videš Mihec, pej jemamo spet novo vlado. Jn bo vse teklo ku namazano.

— Kašno novo vlado? Sej so skupej glih tisti ku prej.

— Ja ma zdej se ne kliče petstrankarska al pentapartito ma so jo krsteli de je programska al taku nekej.

— Po domače jej pravejo kaj penta-gorja, zatu ke precdnik se kliče Gorja. Jn jeh je pet ku prej.

— Ma jest jeh ne zastopem. Narprej jemajo vlado vkep ma čez an cajt se začnejo pričkat jn kregat. Jn pole spoznajo, de taku ne gre več naprej jn de vlada more odstopet jn de je treba naredet nove volitve. Pr volivni propagandi se zmerja-jo še bol jn se grdo gledajo. Ma pole volitve pasajo jn kar naenkrat je zmerjanja konc jn se spet gledajo bol prijazno. Jn pole se lepu zglijajo jn nardijo ano vlado glih tisteh petih strank, ke so ble vkep poprej jn ke so rekli, de ne gre naprej. Jn so nardili volitve jn špendali kej jest znam kolko milijard. Jn zdej so vkep glih tisti tiči ku prej.

— Jn tudi pričkali se bojo ku poprej. Ma kolko je prouzaprou teh ministrov?

— Ja, ministrov je devetjndvajsti, ma pole je še šestdeset podtajnikov, ke so ku ani podrepniki za vsakega ministra. Vsak minister jema po dva tašna podtajnika, ma če je važno ministrstvo so tudi štirje al pet. Ministrstev je pej cela rajda. Je predsedstvo, je za zunanje zadeve, za notranje zadeve, za sodnije, za proračun, za vojsko, za kmetijstvo, za šule, za pošto, za zdravje, za turizem jn še tolko reči, ke jest ne držim u glavi.

— Ma pej tisto Cicciolino? Kaku, de je niso nardili za ministra? Uana, ke je strašno praktična, be bla imeniten minister za seksualno vzgojo. Danes, ke jemajo seksualno vzgojo vre u šuli, be bla uana ku nalašč. Se mi prou čudno zdi, de se nanjo niso zmislili ...

— E, dragi moj, pr politiki ni odločilno, kolko znaš jn kolko nardiš, ma kašne prjatle jemaš. Vidi, denmo reč, so odžagali tistga Zamberletija, ke je biu za civilno obrambo. Povsod je biu zraven: pr potre-sah, pr povodnjih jn pr vseh nesrečah jn

pomagau jn naredu kar je mogu. Jn zdej so ga lifrali! Videš: nehvaležnost je plačilo sveta.

— Ma posluš! Jakec! Pr tolkih ministrah, kej se ti ne zdi, de be biu potreben tudi an minister za narodne majnšine?

— E, dragi moj, na tu bo treba pej še nomalo počakat.

—O—

SLOVENSKE VASI V INDUSTRIJSKI DRUŽBI

■ nadaljevanje s 6. strani

ogroža stare posebnosti in pestro raznovrstnost evropskih gradbenih načinov, pomeni dvojezična študija o slovenski ljudski arhitekturi tudi važno opozorilo o potrebi spoštovanja zgodovinsko preizkušenih in z ljudstvom skozi stoletja pristno zraslih arhitektonskih oblikovalnih tradicij, na katere ne smemo pozabiti. Durjava opozarja na potrebo po ponovnem ovrednotenju in prevrednotenju slovenske ljudske arhitekture, ki bi jo bilo potreba v učinkovitih sintezah povezati z dosežki današnje arhitekture industrijske družbe.

Lev Detela

KRIMSKI TATARI

Sovjetske oblasti so baje izgnale iz Moskve že večino krimskih Tatarov, ki so se bili zbrali v Moskvi z namenom, da z mirno demonstracijo poudarijo zahtevo po pravicah do vrnitve v rodne kraje. V moskovskih disidentskih krogih pravijo, da je dal režim izgnati najmanj 500 Tatarov, potem ko je že prej prisilno odstranil iz prestolnice manjšo vodilno skupino.

Krimski Tatarji zahtevajo vrnitev v staro domovino, od koder so bili ob koncu zadnje vojne izgnani po Stalinovem ukazu, na osnovi krivične obtožbe, da so sodelovali z nemškimi okupatorji. Tatarji, kolikor

jih je po surovi izselitvi sploh ostalo živih, prebivajo zdaj po oddaljenih sovjetskih republikah, zlasti v Uzbekistanu. Ob koncu minulega tedna je njihovo predstavništvo sprejel predsednik Gromiko, ki pa jim ni dal nobenega zadovoljivega odgovora in jih je še posvaril, naj ne izzivajo oblasti. Nekaj dni so oblasti tolerirale presenetljivo demonstracijo, zdaj pa so se očitno odločile, da jo zatrejo v celoti. Po razpoložljivih podatkih se je bilo v Moskvi zbralo okrog tisoč pripadnikov narodnostne skupnosti, ki ji v razpršenosti in daleč od nekdanje domovine grozi počasen konec.

ostal in pil z vsemi. Goltal sem in se nalive. Vlival sem žganje po grlu in se radoval, ko so mi črvi prigomazeli v možgane.

Prišel je tudi Clam, ki je bil pred menoj Nelsonov družabnik, zal kot vedno, toda bolj drzen, napol blazen in žganje je gorelo iz njega. Pravkar je imel prepir s svojim družabnikom na barki Gazelle, noži so se bliskali, udarci padali in kri je tekla, in sedaj je skušal z novim žganjem razgreti mrzlico spomina. In ko smo se naliveali z njim, smo se spominjali Nelsona, ki je bil prav v tem mestu Benicia položil svoja mogočna pleča k večnemu počitku. Jokali smo se ob spominu nanj in se spominjali samo njegovih dobrih lastnosti pa znova poslali steklenico v krčmo in zopet pili.

Hoteli so, da bi ostal pri njih čez noč, toda skozi odprta vrata sem videl krasni veter na vodah in moja ušesa so bila polna šumenja valov. In v tem ko sem pozabil, da sem bil cele tri mesece po devetnajst ur zakopan v knjige, mi je Charley Le Grant prenesel moje blago v velik čoln, kakršnega so rabili na reki Kolumbia za lov na losose. Pridejal je še oglja in ribiško žerjavnico, vrč za kavo in ponev, pa kave in mesa ter celega lubena (brancina), ki so ga bili tisti dan ujeli.

Pomagati so mi morali, da sem prišel po razpadajočem pomolu do novega čolna. Pomagali so mi tudi razpeti jadra, dokler niso bila napeta kakor deska. Nekateri so se pomišljali, ali bi razvili stransko jadro, jaz pa sem to zahteval in Charley ni imel pomislekov. On me je poznal od prej in je vedel, da sem znal jadrati, dokler sem mogel kaj videti. Odvezali so vrv, jaz pa sem prijel za krmilo, zasukal čoln in ga z omotičnimi očmi naravnal v pravo smer in jim mahal z roko v slovo.

Bibavica se je obrnila in močna oseka morja je odtekala proti še močnejšemu vetru, ki je bičal morje, da je gnalo velike valove. Zaliv Suisun je bil ves bel od pen. Ampak lososarski čoln zna jadrati in jaz sem znal voziti z njim. Obrnil sem ga naravnost v valove in vozil skozi nje in čez nje, vmes pa mrmral na ves glas in oznanjal svoje preziranje do vseh knjig in šol. Veliki valovi so mi napolnili čoln za kak čevljev visoko z vodo, jaz pa sem se smejal, ko mi je pljuskala ob noge, in sem prepevaje oznanjal svoj prezir do vetra in valov. Proslavljal sem se kot gospodarja življenja, jahaje na hrbtu razbrzdanega elementa in kralj Alkohol je jahal z menoj. Ob matematičnih in filozofskih razpravah, ob deklamacijah in citatih sem prepeval stare pesmi, ki sem se jih bil naučil v onih

časih, ko sem iz tovarne za konzervne škatle prišel do ostrigarskih čolnov, da bi postal gusar — pesmi kakor n. pr.: »Črna Lulu«, »Bežeči oblaki«, »Ravnaj mi s hčerjo dob-ro«, »Bostonski tat«, »Rad bi, da bi bil bi majhna ptičica«, »Shenandoah« idr.

Več ur pozneje sem v plamenih zahajajočega sonca tam, kjer zlivata reki Sacramento in San Joaquin svoje kalne vode skupaj, krenil po prekopu New York, švignil preko gladkih, od suhe zemlje obdanih voda mimo Black Diamonda v reko San Joaquin in dalje do Antiocha, kjer sem se nekoliko iztreznjen in neznansko lačen ustavil ob veliki, s krompirjem naloženi barki z opremo, ki se mi je dozdevala znana. Na njenem krovu so bili stari prijatelji, ki so mi spekli lubena na olju. Potem smo imeli meso, dušeno po ribiško in okusno prirejeno s česnom in kot skorja trd italijanski kruh brez surovega masla, in vse smo poplaskali po grlu z velikimi vrči motnega, močnega rdečega vina.

Moj lososarski čoln je bil poln vode, vendar sem v udobni kabini barke našel suhe odeje in suho ležišče; in ležali smo in kadili in se pogovarjali o starih časih, zunaj nad nami pa je veter piskal skozi vrve in napete vozi so bobnale ob jambore.

(Dalje)